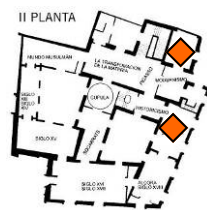

Taulelleria valenciana, segles XVIII-XIX

Sala de las pises valencianas del siglo XIX i cuina, segona planta

La variada producció taulellera valenciana del segle XIX inclou plaques i plafons de tema religiós. Així, es fabricaren retaules amb imatges de la Verge, de Jesucrist o episodis de la vida dels sants, crucifixis i Via Crucis o calvaris en taulells. Cal esmentar en aquest conjunt la taulelleria funerària (làpides i plafons d'ànimes).

La cuina és un muntatge museogràfic de 1954 que es deu al fundador del Museu, Manuel González Martí, compostat per peces de pisa, taulells i plafons datats entre els segles XVIII i XIX. Al conjunt de nou plafons de tema religiós de la cuina, s'afegeix un plafó amb la imatge de la Divina Pastora, exposat davant l'oratori de la primera planta.

36. Placa amb Sant Tomàs de Villanueva
València, ca. 1858
Pisa estannífera policroma
CE1/10834

37. Placa amb Santiago Apòstol en la seua versió de "Matamoros"
València, ca. 1860
Pisa estannífera policroma
CE1/10385

38. Placa amb Sant Vicent Ferrer
València, ca. 1880
Pisa estannífera policroma
CE1/04327

39. Placa amb l'aparició de la Verge del Pilar a Santiago Apòstol
Manises, segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/10386

40. Placa amb sant Roc
Manises, primera meitat del segle XIX.
Pisa estannífera policroma
CE1/10837

41. Plafó: Miracle de Sant Vicent Ferrer
València, ca. 1765-1770
Pisa estannífera policroma
CE1/13057

42. Plafó amb Santes Justa i Rufina
València, ca. 1780-1790
Pisa estannífera policroma
CE1/13058

43. Plafó amb la Nostra Senyora del Roser
València, ca. 1780-1800
Pisa estannífera policroma
CE1/13055

44. Plafó: La Verge, Mare de la Divina Gràcia
València, ca. 1785-1790
Pisa estannífera policroma
CE1/13062

45. Plafó amb la Nostra Senyora del Roser, Santa Bàrbara i Sant Roc
València, ca. 1795
Pisa estannífera policroma
CE1/13060

46. Placa amb Santa Bàrbara
València, darreries del segle XVIII
Pisa estannífera policroma
CE1/13054

47. Plafó amb la Verge dels Desamparats
València, Real Fàbrica de Taulells, ca. 1800
Pisa estannífera policroma
CE1/13059

48. Plafó amb Sant Joaquim
València, 1812
Pisa estannífera policroma
CE1/13056

49. Plafó amb Sant Miquel Arcàngel
València, segon quart del segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/13061

50. Plafó amb la Divina Pastora
València, ca. 1785-1790
Pisa estannífera policroma
CE1/01503

BIBLIOGRAFIA

Coll Conesa, J. (Ed.), *50 años (1954-2004). Museo Nacional de Cerámica en el Palacio de Dos Aguas*, Madrid: Ministerio de Cultura, 2004.

Coll Conesa, J. *La cerámica valenciana (Apuntes para una síntesis)*, València: AVEC-Gremio, 2009.

Marco García, V., "La colección de pintura antigua del Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias González Martí", en *Ars Longa: cuadernos de arte*, 19, 2010, p. 95-108.

Pérez Guillén, I., *Pintura cerámica religiosa: paneles de azulejos y placas*, Madrid: Ministerio de Cultura, 2006.

Soler Ferrer, M. P., *Historia de la cerámica valenciana*, València: Vicente García Editores, 1987.

Vilaplana, D.; Roig V. M., "Una obra de Francisco Molinelli. La Virgen de la portada del Palacio del marqués de Dos Aguas", en *Ars longa: cuadernos de arte*, 1, 1990, pp. 117-119.

3. IMATGES I SÍMBOLS RELIGIOSOS CRISTIANS

PROJECTE "VIVA VALENCIA": ART I ESPIRITUALITAT 1

1. Mare de Déu del Roser

Francisco Molinelli

València, 1865

Portada del museu, planta baixa

La imatge de la Mare de Déu del Roser que presideix la portada del Palau de Dos Aigües és obra realitzada en guix de Molinelli. Substitueix a l'antiga imatge de la Verge sedent amb el Minyó en braços, realitzada en fusta per Ignasi Vergara sobre disseny d'Hipòlit Rovira, entre 1740 a 1744. La nova imatge fou encomanada a Molinelli pel marquès de Dos Aigües, Vicente Dasí, amb ocasió de la profunda reforma del palau encarregada a l'arquitecte Ramon Maria Ximénez Cros de 1854 a 1867. La imatge està situada darrere d'un dels espills de la Sala Roja. La imatge original podia girar-se de tal manera que es contemplava aleshores en l'esmentada estança.

Conjunt de peces d'Alcora

Sala de la Llumenària i antecambra, primera planta. Sala d'Alcora, segona planta

Alcora realitzà una important producció de temàtica religiosa. Trobem escultures amb imatges de sants i plaques pintades o en relleu amb escenes de passatges bíblics o martiris i glorificacions de sants. Es fabricaren igualment beneiteres, una tipologia de la qual veurem exemples diversos en la segona planta.

2. Santa Teresa de Jesús

Real Fàbrica d'Alcora,
ca. 1749-1798
Obra de pipa
CE1/01282

3. Beneitera amb Santa Bàrbara

Real Fàbrica d'Alcora, ca.
1727-1749
Pisa estannífera policroma
CE1/01175

4. Sant Bru
Real Fàbrica d'Alcora, ca.
1776-1825
Terrissa
CE1/01221

5. Placa amb la conversió de Sant Pau
Real Fàbrica d'Alcora, mitjan segle XVIII-
Pisa estannífera policroma
CE1/10440

6. Placa en relleu amb Sant Pere d'Alcàntara
Real Fàbrica de Alcora, ca. 1798-1858
Obra de pipa
CE1/01253
Es tracta d'una reproducció del retaule de l'altar de Sant Pere Alcàntara en Arenas de San Pedro (Àvila).

7. Oratori del palau

Cayetano Franchini, Francisco Molinelli, José Brel

El palau comptava amb un oratori on se celebrava el culte de forma privada. La decoració data de la gran reforma del segle XIX posada en marxa pel VI marquès de Dos Aigües, Vicente Dasí. Antigament, presidia l'altar una imatge de la Mare de Déu del Roser, avui perduda, realitzada per José María García en 1863. La decoració general es deuria, segons les fonts, a Cayetano Franchini. Un fris amb escenes en relleu de l'Antic i Nou Testament, obra de Francisco Molinelli, recorre la part baixa de les parets.

Les cupulones de la bòveda pintada d'estil neobizantí són obra de José Brel. Mostren en dos medallons a dos àngels adorant l'anagrama de la Verge Maria, i a uns àngels que glorifiquen al Senyor amb una llegenda que resa: "Regina Coeli lactare alleluia" (Regina del Cel: Alegra't! Aleluia!). Els arcs gòtics i el sostre de plaques amb relleu de davant l'oratori s'afegiren en 1954.

8. Sant Vicent Ferrer

Ignasi Vergara

València,

CE3/01018

Oratori, primera planta

La imatge, de fusta policromada, representa al sant vestit amb l'abillament de beneficiat de l'església de Sant Tomàs Apòstol. És obra d'Ignasi Vergara (1715-1776), autor igualment de la portada del Palau i la Carrossa de les Nimfes. La peça fou donada al museu en 1965 per Carola Reig Salvà.

Objectes de culte

Oratori, primera planta

En l'oratori s'han disposat alguns objectes del culte catòlic: una custòdia, peça que s'usava per a exposar l'hòstia consagrada a l'adoració dels fidels; unes sacras, fulles, manuscrites o impreses, i emmarcades disposades en l'altar per tal que el sacerdot poguera llegir còmodament les oracions sense tenir que recórrer al missal; una creu processional d'estil neogòtic i una imatge de la Inmaculada.

9. Custòdia
Plata
CE3/00722

10. Sacras
Espanya, segle XIX
Metall platejat,
fusta, vellut.

11. Creu processional.
Segona meitat del segle XIX
Coure, esmalt
CE3/01394

12. Imatge de la Inmaculada
Fusta policromada-
CE3/01398

Pintura de tema religiós

Oratori, primera planta. Sala de la ceràmica arquitectònica medieval, segona planta.

Davant de l'oratori es presenta igualment un conjunt d'olis de tema religiós, al qual se suma una taula de primeries del segle XVI que es pot veure en la segona planta.

13. Santissima Trinitat

Autor desconegut, segle XVIII
Oli sobre llenç
CE4/00445
És una còpia del gravat de Dürero, *La Trinitat*, de 1511. Representa als 3 components del Misteri de la Trinitat (Pare, Fill i Esperit Sant), envoltats per àngels amb instruments de la Passió.

14. Verge amb el Minyó

Autor desconegut
Darrerries del segle XVIII, primeries del XIX
Oli sobre llenç
CE4/00353
Representa a la Verge amb el Minyó en una de les seues variants més difoses: la Verge de tendresa.

16. Verge amb el Minyó, Sant Vicent Ferrer i Sant Jeroni

Autor desconegut, segle XVI
Oli sobre taula
CE4/00258

15. Sant Vicent Màrtir

Autor desconegut, segle XVII
Oli sobre llenç
CE4/00261
Procedeix del monestir de Santa Maria de Benifassà. Representa al sant en la seua iconografia tradicional: amb la dalmàtica de diaca i la palma del martiri.

Joieria popular

Antecambra, primera planta

La joieria popular presenta sovint símbols religiosos o simbòlics als quals s'atribuïen qualitats de protecció. Una de les vitrines de l'Antecambra mostra diversos exemples: colgants que serveixen de relicaris o amb motius religiosos i un rosari, enfilall de granadura adornada amb medallons o d'altres elements de devoció que ajudaven a resar ordenadament el Rosari o una de les seues parts.

17. Rosari

Segle XIX
Coure, plata, vidre
CE2/00363

18. Relicari en forma de cor. Plata. Segles XVIII-XIX. CE2/00397

19. Relicari de la Verge amb el Minyó i l'*Agnus Dei*. Plata, vidre. Segle XIX. CE2/00410

20. Relicari amb gravat de Jesús Natzarè. Llanda. CE2/00411

21. Relicari amb gravat de Sant Joan i el Minyó. Plata. CE2/00412

22. Colgant amb el Minyó Jesús. CE2/01600

23. Placa amb crismó

Segles V-VII
Terrissa
CE1/03194

Sala de les cultures, segona planta

Placa en relleu que presenta un nínxol entre dues columnes de capitell compost i amb el quart d'esfera en forma de galló que alberga un crismó flanquejat per alfa i omega. El crismó és un monograma de Crist format per les dues primeres lletres entrelaçades del nom de Crist en grec: X (ji) i P (ro). L'alfa i omega, primera i darrera lletra de l'alfabet grec, simbolitza que Crist és el començament i la fi de tot.

23. Conca amb inscripció IHS

Manises, mitjan segle XV
Pisa estannífera amb reflex metàl·lic i blau de cobalt
CE1/01563
Sala de la ceràmica mudèjar, segona planta

Presenta en el centre l'anagrama de Jesús en caràcters gòtics "IHS" que procedeix del nom de Jesús en grec: *Ihsoys*. No obstant això, l'oblit de l'orige del monograma donà lloc a etimologies populars, entre les quals la més coneguda és la de "Iesus Hominum Salvator", o Jesús Salvador dels Homes. En girar la peça en 90°, les lletres poden llegir-se com "Al-Mulk", paraula que en àrab significa "el regne, el poder" i tenia gran valor entre els musulmans per evocar el poder d'Alá.

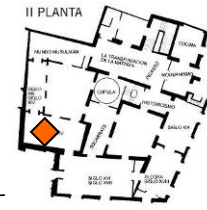

24. Tondo de la Virgen

Florència, taller dels Buglioni, ca. 1510
Pisa estannífera policroma
CE1/01523

Sala de la ceràmica mudèjar, segona planta

Aquest medalló en relleu amb la Verge i el Minyó estigué en el timpà de la façana del convent de la Santíssima Trinitat de València, d'on fou retirat en 1936. El model iconogràfic de Madonna amb minyó i àngels, rodejats per una orla vegetal. És una creació de Lucca i Andrea della Robbia, raó per la qual se solia atribuir l'autoria a aquest taller. És la primera peça que s'adquirí en 1943 per a fundar el Museu Nacional de Ceràmica.

Objectes de pisa amb funció religiosa, segle XVIII

Sala del teginat i sala d'Alcora, segona planta

Entre la producció manisera de reflex metàl·lic del segle XVIII, trobem beneïteres decorades amb relleu amb la imatge de la Verge, en ocasions en advocacions locals, així com plaques d'Ave Maria o marianes. Es mostren d'altres exemples de beneïteres procedents de Terol, Muel o Talavera de la Reina.

25. Placa amb Inmaculada i lletanies

Manises, mitjan segle XVIII
Pisa estannífera amb reflex metàl·lic
CE1/01683
La Inmaculada rodejada dels símbols de la Lletania.

27. Beneïtera amb Jesús en la creu

Terol, segle XVIII
Pisa estannífera policroma
CE1/06329

28. Beneïtera amb sant o monjo.

Terol o Muel, segle XVIII
Pisa estannífera amb blau de cobalt
CE1/07352

26. Beneïtera amb la Verge

Manises, primer terç o mitjan del segle XVIII
Pisa estannífera amb reflex metàl·lic
CE1/03115

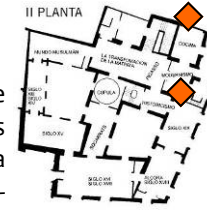
29. Beneïtera amb escut de l'orde carmelitana

Talavera de la Reina, mitjan segle XVIII
Pisa estannífera amb blau de cobalt
CE1/02075

Pisa popular valenciana del segle XIX

Sala de las pises valencianes del segle XIX i cuina, segona planta

El segle XIX va introduir noves formes en el repertori ceràmic. Juntament a les més clàssiques peces de vaixel·la, es fabricaren objectes decoratius o amb funcions més específiques, com ara els alfabeguers, les escrivanies o les custòdies. Característiques de Manises per la difusió del culte a l'Eucaristia en aquesta població, les custòdies se solien pintar en ocre per a imitar el color del metall. Nombrosos plats i fonts tenien com a decoració la imatge de la Verge o de un sant.

30. Custòdia

Manises, 1876
Pisa estannífera policroma
CE1/03982

31. Font amb Santa Lluçia

Manises, segona meitat del segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/02832

32. Font amb Sant Antoni Abat

Manises, segona meitat del segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/02835

33. Font amb Sant Josep

Manises, segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/02838

34. Gerra amb la Verge i els àngels.

Manises, segle XIX
Pisa estannífera policroma
CE1/02886

35. Gerra amb la Inmaculada, una custòdia i l'anagrama "IHS"

Manises, darrerries del segle XIX, primeries del XX
Pisa estannífera policroma
CE1/02887